

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak
dan opoldne.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom
za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za
četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nem-
čijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in
Ameriko K 48.

Posamezna številka 14 vin.

Št. 107.

V Ljubljani, ponedeljek dne 13. maja 1918.

Leto II.

Pravo razpoloženje nemškega naroda.

Prvi majnik je s svojim, skoro splošnim delav-
skim počitkom, ki so ga delavci izvedli celo v krajih, kjer
se prej nikoli niso upali, da bi bili ta edini dan prosti lju-
dje, dokazal, da nemški delavci neodvisni od »sreče o-
rožja«, zamačujejo silovit mir in ostajajo zvesti svojemu
idealu: sporazumnemu in spravemu miru. S tem se raz-
ločujejo od nemškega meščanstva, ki se v januarju ni
mogel dovolj nahujskati delavcev proti nadaljevanju voj-
ne, proti čemur delavci niso bili dovolj »radikalno« na-
stopili in jim poizkušal vzeti zaupanje v svoje zaupnike
— ki pa sedaj sega po madžarskih strojnih puškah in
ročnih granatah proti vojne naveličanim delavcem. Tak
ročni takomenovani »špiser«: ako je vojaški položaj
je torej takomenovani »špiser«: ako je vojaški položaj
neugoden, trepeče in pozabavlja na vojno ter hoče za
vsako ceno mir, kakor hitro pa veliki brat prodira zma-
gonosno, potem se čuti vsak »špiser« za svojim »pudel-
nom«, za svojo pisalno mizo, za svojo stalno mizo kot
junak, je za zmagovalni mir in zahteva, da se mora »po-
kazati« »domačim boljševikom«. Tako delajo njega čas-
nikarji in ono jih posnema.

Delavci pa si ostanejo zvesti — ne dajo se premo-
titi niti po vojaških trenutnih uspehih, niti po dozdevnih
trajnih diplomatskih zmagah. Niti silovit mir v Brestu-
Litovskem, še manj pa uspeh nemške ofenzive ne izpre-
meni ničesar po njih prepričanju, da je resničen, trajen
mir za Evropo mogoč le, ako prinaša spravo danes sov-
ražnih si držav in narodov. Tega trdnega prepričanja ni-
so samo govorniki na majskih zborovanjih poudarjali,
temveč medklci iz vrst zborujočih so pokazali, kako
pravilno sodijo množice nemških delavcev strahoviti po-
ložaj, v katerega jih je pahnila ta prokletstva vredna
vojna, in kako poizkuša, da bi jih vpregli pred zmago-
slavni voz nemških in avstrijskih aneksionistov.

Vlada je iz zborovanj po svojih poročevalcih še več
razvidela: kako vsak ozir na mir v Brestu-Litovskem,
na postopanje nemških čet v Ukrajini, na podporo finske
bele garde pri spopadih revolucionarnih delavcev Fin-
ske, kako vsaka opazka o direktni in indirektni anek-
siji baltičskih pokrajin in ruske Livonske in Estonske pri
delavcih vedno bolj daje duška največje nevolje, ogorče-
nja in jeze. Dočim se na nemškotacionalnih, iz vseh ve-
trov zneženih zborovanjih na Štajerskem, ki se bahato
imenujejo »nemški ljudski dnevi«, opeva nemški zmago-
valni mir, Hindenburgov mir in slava hohnzolerstva,
je pa to le izraz najmanjšega drobca nemškega naroda.

Preprost ljudski čut se ne da ponarediti. Ako se
vlada ne bo streznila, se bo pokazalo, da se bo po vseh
še tako slovesnih izjavah, ki so bile podane med afero
»cesarjevega pisma«, in po njej razlegal glas po samo-
stojni, od nemškega in domačega aneksijskega poželenja
ločene politike z elementarno strastjo iz pretežne večine
nemškega naroda.

Majska zborovanja so protestirala povsod v soglas-
no sprejetih resolucijah proti silovitim mirovnim sklepom
na vzhodu. Kako pravilno se ceni kršenje temeljev spo-
razuma in sprave v Brestu-Litovskem, kaže vsak dan,
ki prinaša tako žalostne pojave iz Ukrajine, kakor zad-
njič. »Boljševiki« so premagani v Ukrajini — toda sedaj
so začele boje nemške čete s pridno Rado, proti dobro-
miselnim Ukrajincem. Člane ukrajinske vlade, teh stvo-
rov Nemčije in Avstrije, so zaprli; neki nemški general
je v Kijevu, tedaj v dozdevno prosti republiki, s katero
Nemčija in mi živimo v »trajnem miru«, vzpostavil vojna
sodišča, to se pravi nagli sod z vislicami... Ali to ne
kaže, kako grenak sad prinaša že sedaj ta »zmagovalni
mir« na vzhodu? Prišel bo dan, ko bodo vsi spoznali, da
so socialno-demokratična stranka in množice delavcev,
imeli prav, tisočkrat prav, ko so prvega majnika kljub
dozdevnemu triumfu zmagovalnega miru demonstrirali
proti njemu in bili za spravi mir!

**Agitirajte za „Naprej“! Pošiljajte
ga vojakom!**

Majniška resolucija hrvaških sodrugov.

Majniško slavlje je tudi na Hrvaškem vrlo lepo
uspelo, kakor smo že poročali. Da bodo pa sodrugi in
sodružice razvideli, da se hrvaški sodrugi popolnoma
ujemajo z nami glede socialnodemokratičnih načel in
aktualnih političnih vprašanj, priobčujemo danes reso-
lucijo, ki so jo 1. maja sprejeli v Zagrebu, ne da bi re-
kriminirali prikrojena poročila naših meščanskih listov.
Resolucija pove dovolj jasno vse. Glasilo se:

Hrvatski proletarijat po prvi puta za ovog strašnog
rata dolazi u položaj, da može proslaviti 1. svibnja
manifestirati svoju nepokolebljivu vjernost socijalističkim
načelima i težnjama. I kao svoju prvu riječ podiže pla-
meni prosvjed protiv strašnog rata, koji danas opustoši
Evropom, a za volju raznih nezasičnih i imperijalističkih
ciljeva i prohtjeva.

Proletarijat Hrvatske i Slavonije, dosljedan svojem
socijalističkom uvjerenju, zahtijeva, da se ovaj rat čim
prije završi na takav način, da mir bude trajan i osi-
guran. Pravedni i trajni mir pak smatra mogućim sa-
mo onda, kad će biti potpuno udovoljeno naravnim i
opravdanim težnjama svakog pojedinog naroda, da si
osigura svoju potpunu nacionalnu slobodu, nezavisnost
i suverenost. A osiguranje pak ovakove slobode, neza-
visnosti i suverenosti, drže sakupljeni, da je, prema
današnjem stupnju razvitka ljudskog društva, najizda-
nije pruženo samo u potpuno slobodnim, nezavisnim i
suverenim nacionalnim državama, to jest državama u
teritorijalno-etnografskim granicama svake pojedine
nacije.

Prema tome proletarijat Hrvatske i Slavonije, do-
sledno odlukama ranijih nadležnih nacionalnih i inter-
nacionalnih socijalističkih kongresa, a naročito jugosla-
venske socijalističke konferencije u Ljubljani i prve bal-
kanske konferencije u Beogradu, stoji na stanovištu, da
su Slovenci, Hrvati i Srbi jedan jedinstveni narod, pa da
i njih prema tome idu svi atributi jednog naroda, a naro-
čito prema tome postoji i neutrljivo pravo, da si i taj
narod uredi svoju... slobodu... državu. Ovaj
naravni i opravdani zahtjev svojega naroda smatra i pro-
letarijat ove zemlje aktuelnim, pa stoga zahtijeva da bu-
dući svjetski mir bude utemeljen kako na slobodi svijeta,
tako i na slobodi našeg troimenog naroda.

Proletarijat Hrvatske i Slavonije naglašujući i mani-
festirajući ovogodišnjom proslavom 1. svibnja za ovaj
najglavniji postulat budućeg trajnog svjetskog mira, na-
glašuje ujedno, da smatra drugim glavnim po-
stulatom svjetskog mira prelaz iz društva kapitalistič-
kog u društvo socijalističko. Težnja kapitalističkih klasa
imperialističkih nacija, da neograničeno vladaju svijetom,
utemeljena je u biti samog kapitalističkog društvenog
poretka, pa zato ni ovih težnja ne će sasna nestati, dok
ovaj društveni poredak uopće postoji. Zato proletarijat
ove zemlje smatra pobjedu socijalizma u Evropi i u či-
tavom svijetu, najglavnijom, najdubljom i najtrajnijom
garancijom općeg svjetskog mira i onemogućenjem sva-
kog rata u budućnosti.

Dosljedno tome proletarijat Hrvatske i Slavonije za-
to naglašuje, da međunarodnu klasnu solidarnost i naj-
spješnijim instrumentom ne samo svog klasnog već i na-
cionalnog oslobođenja. Radi toga žele sakupljeni što
skoriju obnovu socijalističke internacionale, no kao
preduvjet obnove i trajnog opstanka internacionale drže
nužnim, da ne samo svi članovi internacionale teorijski
priznaju opravdanost zahtjeva za pravom nacionalnog
samoodređenja, već da i u praksi napuste politiku tzv.
statusa quo u odnosima među nacijama, pošto je ta po-
litika u praksi neiskrena, u bitnosti konzervativna i reak-
cionarna.

Takova politika je na štetu malenih i potlačenih na-
cija, pa je prema tome nesocijalistička. S tih razloga
traže sakupljeni, da sve stranke socijalističke internaci-
onale priznaju zahtjev za pravom samoodređenja sva-
kog pojedinog naroda zahtjevom socijalističke praktičke
politike, pošto je trajni opstanak internacionale moguć
tek na temelju jasnog praktičnog programa za socijali-
stičku nacionalističku politiku, jer će se tek takovim jas-
nim praktičkim zahtjevima onemogućiti socijalističko slu-
ženje imperijalističkim ciljevima bilo koje klase i nacije.

U pomanjkanju ovakovog praktično-taktilnog pro-
grama socijalističke internacionale u nacionalnem pita-
nju vide sakupljeni jedan od najglavnijih uzroka sloma
druge internacionale. Potreba i mogućnost ovakovog

programa, kakovi programi postoje za mnoga druga po-
litička i socijalna pitanja ukazuje se zato kao jedan od
nužnih preduvjeta obnove internacionale.

Naglašujući ovu bitnu značajku ovogodišnje proslave
1. svibnja, proletarijat Hrvatske i Slavonije naglašuje u-
jedno, da ostaje i kod svih ostalih zahtjeva svoje klase i
svoje socijalističke stranke. Naročito traži bezodvlačnu
demokratizaciju i socijalizaciju države i svih njenih in-
stitucija, a kao prve praktične zahtjeve u ovom pravcu
ističe uvođenje općeg, jednakog, izravnog i tajnog prava
glasa na sve izbore i ustavna tijela, zatim slobodu govo-
ra, sastajanja i štampe, potpunu samoupravu općine, ko-
tara i županije, nezavisnost sudačku... Naročito i-
stiče sakupljeni i ovog puta temeljni zahtjev proslave 1.
svibnja, zahtjev za normalnim osam satnim dnevnim ra-
dom i izdašnom socijalnom zaštitom proletarijata.

Ispunjenje svih istaknutih zahtjeva smatraju sakup-
ljeni kao uvjete svog socijalnog i političkog oslobođe-
nja, pak zato svečano izjavljuju, da će se i nadalje bori-
ti za njihovu potpunu pobjedu.

Politični pregled.

— **Socialno-demokratični ideolog dr. Ellenbogen**
je poslao načelniku delegacijskega odseka za vnanje za-
deve, dr. Bärnreitheru pismo, v katerem naglašuje, da
je sramotno in med vsemi vojujočimi se državami brez
primere, da se v Avstriji ljudskim zastopom namenoma
onemogočuje, da bi zavzeli stališče napram vojnem do-
godkom. Tudi je nevzdržno stanje, da se novi vnanji
minister ne predstavi zborujoči delegaciji. Delegat dr.
Ellenbogen zahteva, naj se zunanji odsek delegacije ne-
mudoma skliče.

— **Tudi Nemci niso zadovoljni z okrožji na**
Češkem, kakor poroča „Tagespost“ z Dunaja:
Proti okrožni razdelitvi Češke se dvigajo sedaj
tudi na nemški strani mnogoteri glasovi. Tako
se je nemški shod v Ustju izrekel proti usta-
novitvi okrožij. Tudi načelnik nemške šumavske
zveze, župan Taschek z Budjevic, se je z ozirom
na nemške manjšine izrekel proti nameravani
okrožni razdelitvi.

— **Poljska socialno-demokratična stranka**
sklicuje na 18.—20. maja svoj strankin zbor v
Krakov. Na zbor je povabljen tudi izvrševalni
odbor Jugoslovanske socialne demokracije.

— **Zasedanje delegacij.** Kakor se z Dunaja poroča, se
minister vnanjih zadev baron Burian v kratkem poda
v Berlin, kjer se bo posvetoval z nemškimi državni-
ki ter se potem predstavil nemškemu cesarju v glavnem
stanu. Po binkošti se baron Burian vrne na Dunaj, kjer
se prično zopet posvetovanja delegacij. Najprej se skliče
delegacijski odsek za vnanje zadeve.

— **Seidler in Ukrajinci.** Iz parlamenta poročajo: Dr.
Seidler je povabil na razgovor parlamentarno komisijo
ukrajinskih zastopnikov poslanske zbornice, v katerem
jim je pojasnjeval položaj, pravzaprav pa le zagovarjal
in opravičeval smer vladne politike. Govoril jim je ob-
širno o zadnjih ukrepih glede češkega vprašanja, in na-
glašal, da je razdeitev v okrožja na Češkem v interesu
Čehov kakor tudi Nemcev, ker je s tem rešeno narodno
vprašanje obeh in ker bo s tem tudi uprava v teh de-
želah žadobila preprostejšo obliko. Ministrski predsed-
nik je izrekel zaupanje, da bo kmalu mogoče doseči po-
mirjenje parlamentarnih strank in tako omogočiti skli-
canje in delovanje parlamenta. Njegova srčna želja da
je, doseči delazmnožno večino v zbornici. Ukrajinski
zastopniki so vzeli to zjavo na znanje in pripomnili, da
z ozirom na ravno razviti program ministrskega pred-
sednika ne morejo še sedaj določiti prave smeri njih
nadaljnega stališča napram vladi in so opozarjali
na žalosten gospodarski in političen položaj vzhodno-
galiskega prebivalstva, ki kliče po nujni pomoči in
zboljšanju razmer. Odposlanstvo je kritiziralo tudi rav-
nanje poljskih politikov v holmskem vprašanju. Spričo
takega političnega položaja je ukrajinsko odposlanstvo
izjavilo, da mora počakati do nadaljnjega poteka raz-
voja.

— **V zadevi prehrane na Goriškem** je bil državni
poslanec Fon sprejet od cesarja v avdijenci. Poslanec
je cesarju razložil težavni in bedni položaj, v katerem
se nahaja slovenski del Goriške in njenega prebivalstva.

— **Tožba zoper ljubljanskega škofa.** O tožbi proti
ljubljanskemu škofu so listi v zadnjem času objavili
razne vesti. Kakor poroča »Slovenec«, je najbolj ver-

jetno to-le: Proti ljubljanskemu knezoškofu pri dunajski nunciatu ni vložena nobena tožba, pač pa naravnost v Rimu. Vendar pa iz Rima nunciju niso naložili nobene preiskave proti ljubljanskemu škofu in je tudi ne bodo. Iz tega sledi, da tožbe ni vložil dr. Lampe, ki bi se kot duhovnik moral držati uradne poti preko nunciatu, in je tudi razvidno, da je tožbo vložil lajik, ki je preko inozemstva mogel poiskati potrebne zveze.

— **„Krušni mir“.** V glavnem odseku nemškega rajstaga je slikal državni podtajnik v. Braun „sijajne“ izglede, kako dobiti iz Ukrajine sadove Czerninovega krušnega miru, tako-le: „Ukrajinski kmet sploh ne prodaja žito, ker se boji pred bodočnostjo. Iz gospodarske potrebe že zato ne prodaja svojih pridelkov, ker ima dovolj denarja. Ukrajinski kmetje imajo danes najmanj osem do deset milijard rubljev papirnatega denarja. Zato pa hoče kmet predvsem skaninskih in tehničnih izdelkov; teh mu pa žal ne moremo nabavljati. Posebno poljedelski stroji in drugi železni izdelki so blago, ki bi jih ukrajinski kmet krvavo potreboval. Teh mu moremo preskrbeti le za kakih 30.000 ton. Nekaj teh pošiljatev je tudi že odšlo v Ukrajino, in Avstrija namerava dati na razpolago nekaj tisoč (!) štajerskih kos. — V dobrem spominu imamo še one dni po sklepu „krušnega miru“, ki so ga postavljali izvestni krogi v deveta nebesa; povedali smo že tedaj, kaj imamo pričakovati od njega, no, nihče nas ni poslušal. Kdor pa danes ne vidi dejstev in ne razume naše politike, mu ni pomagati. Kričaštvo in frazarstvo ni še nikdar prinašalo sadu v politiki.

— **Uradne cene za Ukrajino.** Sporazumno z našo vlado so določene v Ukrajini naslednje uradne cene za cent (100 kg): ješpren 300 K, proso 270 K, žito 450 K, oves 300 K, pšenična moka 600 K, krompir 48 K, milo 1680 K, čaj in poper à 7200 K, riž 1200 K, fižol 480 K, čebula 336 K. Poceni pa bo ta ukrajinska pomoč in Czerninov krušni mir! In vse to na mestu v Ukrajini! Kaj pa ko pride k nam?

— **Novi ogrski kabinet.** Ogrski uradni list objavlja cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim so bili imenovani članovi novega Wekerlejevega kabineta. Novi kabinet je sestavljen sledeče: Dr. Wekerle ministrsko predsedstvo in notranje zadeve, dr. Popović finance, Szterenyi trgovino, Serenyi poljedelstvo, baron Szurmay deželna bramba, Unkelhüsser minister za Hrvatsko, grof Zichy minister a latere, princ Windischgrätz minister brez portfelja, Ivan Zichy uk in bogočastje, državni tajnik Förty justico.

— **Boj za volilno reformo na Pruskem.** Kakor je »Frankfurter Zeitung« izvedela iz baje zanesljivega vira, je državni koncler grof Hertling dobil od cesarja pooblastilo, da razpusti prusko poslansko zbornico, če bi to postalo neobhodno potrebno.

— **Položaj v Rumuniji.** Kakor se je že brzojavno poročalo, je rumunski parlament razpuščen in razpisane so nove volitve. Volitve se bodo vršile po volilnih tistih iz leta 1916. V pismu ministrskega predsednika kralju, v katerem se priporoča razpust zbornice, naglašajo ministrski predsednik, da smatra vlada za potrebno, da čimprej ratificira ravnokar sklenjeno mirovno pogodbo. Ker je parlament nesklepčen, se prosi za njega razpušitev. Veliko pozornost zbuja v Rumuniji javni nastop predsednika trgovinske zbornice v Galacu, senatorja Fornica, proti kabinetu Bratianu, ki zahteva obtožnico proti vsem članom tega kabineta, uvedbo reform in centralnim državam prijazno politiko.

— **Iz Španije.** Španski ministrski svet je odobril zakonsko osnovo, tičečo se podražavljenja vseh industrij, ki so potrebne za narodno obrambo.

— **Prvi maj v Angliji.** V Angliji, kjer so mislili preložiti proslavo prvega maja na prvo nedeljo v maju, so se vendar vršili, dasi admiraliteta in municijsko ministrstvo je zelo svarilo, veliki delavski obhodi, katerih so se udeležili glavno člani „Amalgamated Society of Engineers“. V Glasgowu je bil ustavljen promet od demonstrirajočih delavskih mas za pol ure.

Delavska stavka v Gradcu.

V Gradcu in okolici je nastala stavka, kateri so se pridružili tudi rudarji v Voitsbergu in Köflachu. Stavka je znak velike nejevolje in trpljenja, ki ga je prinesla vojna ljudstvu. Povečala je to razpoloženje še odgoditev parlamenta, ker je bilo pričakovati, da hoče vlada uvesti Stürgkhov sistem. Upajmo, da bodo takih dogodkov poučili kompetentna mesta, da je le konec vojne, ki utegne napraviti pravi mir.

Delavski odbor vseh obratov je sklenil na svoji seji, da pošlje deputacijo k ministrskemu predsedniku. V zmislu sklepa graškega delav-

skega sveta je šlo deset zaupnikov pod vodstvom sodrugov Pongratz, Resel in Seitz dne 9. t. m. ob 3. popoldne k ministrskemu predsedniku in mu predložilo delavske pritožbe.

Zaupniki so se pritožili zaradi slabe prehrane, ki jo zlasti težko prenašajo, ker ni videti konca vojne. Želja po miru je splošna. Razburja delavstvo tudi to, da se nobena v januarju dana obljuba ni izpolnila. Nobena olajšava se ni izvedla glede na vojnodajatvene razmere delavstva. Z odgoditvijo parlamenta se je preprečilo, da bi se vojnodajaten zakon izvedel zakonito. Delovni čas bi se moral skrajšati na osem ur, kar bi se izvedlo zlasti lahko v kontinuiranih obratih. V delavniških apnovizacijah nimajo delavci nobenega upogleda, da bi nadzorovali enakomerno razdelitev blaga. Ob sedanjih cenah si delavstvo ne more nabavljati obleke, zahteva da se mu preskrbi cena in trpežna obleka. Delavstvo je tudi razburjeno, ker ga tovarniška vodstva izživajo; tudi dobivajo vodstva od zgoraj migljaje, da ne zvišujejo plač, kakor določajo pritožbene komisije.

Ministrski predsednik je izjavil, da je prehrana, žal, nedostopna, ker ni bilo mogoče zaseči dovolj živil. Prebivalstvo bo moralo prebiti še nekaj hudih tednov, toda nadeja se, da se bo dobilo še toliko iz Ukrajine, da bo mogoče prebiti do zetje. Od zalog, ki so bile namenjene bednemu primorskemu prebivalstvu, bomo še nekaj makazali štajerskemu delavstvu. Delavcem bomo poskrbeli za kontrolo pri tovarniški dlitvi blaga. Za obleko se bo poskrbelo zlasti v obratih, ki imajo opraviti s kislinami. Odgoditev parlamenta je njemu samemu, kar najbolj neljuba; trudi se, da bi parlament zboroval. O eri Stürgkhovi ni govora; § 14. ne mara porabljeni; tudi vojni službeni zakon hoče izvesti le s parlamentom. Uvideva, da dolg delovni čas ni dober ob sedanjih prehrani; vlada se je že pečala s tem vprašanjem in ve, da bi to delozmožnost povečalo. Glede na vpoklicavanje zaupnikov bo govoril z vojnimi ministrom. Glede pritožba v graški tovarni za vagonse se bo dogovoril s pristojnim ministrom, da naroči pritožbenim komisijam, da uredi stvar. Izvid na mir ni tako brezupen. Upa, da se kmalu sklene mir; tudi cesar se trudi za mirovna pogajanja. Glede stavke, ki je nastala vsled splošnega razburjenja, bo poskrbel za to, da se nikogar ne preganja, če se prične v ponedeljek zopet z delom.

V soboto je na seji delavskega sveta podala deputacija poročilo o razgovoru z ministrskim predsednikom. Z ozirom na izjavo in glede na omejeno stavko se sklene, priporočati delavstvu, da v ponedeljek, to je danes, zopet prične delo. Zaupniki so sprejeli nasvet soglasno. Popoldan v soboto so se vršili shodi stavkujočih delavcev (le ena tovarna je imela včeraj shod), ki so vsi sklenili, da se danes prične delo.

Velika demonstracija celovskega delavstva.

Graški »Arbeiterwille« piše:

Že dne 1. majnika se je opazalo na vseh zborovanjih splošno nezadovoljnost in ogorčenje razpoloženje pri koroškem delavstvu glede sedanjih, popolnoma nezadostnih in za dlje časa popolnoma nevidnih prehranjevalnih razmer. Zaupniki socialnodemokratskih strank in strokovnih organizacij v Celovcu in okolici so dali delavstvu priložnost, da dá duška svoji opravičeni nevolji proti tem razmeram javno in jasno s tem, da se v veliki množini zbere pred deželno vlado. Dne 7. t. m. je šel ta sklep zaupnikov od ust do ust in v resnici se je ob določenem času zbralo pred deželno vlado nad 4000 ljudi. Prišli so delavci iz tovarne za stroje, za usnje in za žično industrijo. Njim so se pridružili v častnem številu železničarji in delavstvo tobačne tovarne. Tudi tiskarji in tiskarniško pomožno osebje je bilo poleg. V velikem številu so došle tudi doma zaposlene žene iz Celovca in okolice. Vsem tem pa se pridružilo tudi večje število meščanov. Trgovci so iz strahu pred temi »boljševiki« zaprli svoje trgovine in prodajalne. Kljub do popolnega obupa naraslemu ogorčenju delavstva glede prehranjevalnih razmer se nikjer kalil mir, kar je pripisovati disciplini delavstva in skrbnemu vodstvu vseh zaupnikov, dasi so posamezni meščanski elementi izkušale delavstvo dražiti in ga zapeljati do silovitih dejanj.

Preden se je izprevid pričel pomikati, je izpregovoril predsednik socialno-demokratskega sveta je šlo deset zaupnikov pod vod-

stvom sodrugov Pongratz, Resel in Seitz dne 9. t. m. ob 3. popoldne k ministrskemu predsedniku in mu predložilo delavske pritožbe. nega deželnega strankinega zastopstva, sodrug Avgust Neutzler, med drugim tudi to-le: Ne veselje do kakke senzacije nas ni pripravilo do tega, da smo zapustili obrate in pisarne, temveč sila trenutka nas žene, da predložimo deželni vladi, da delavstvu ob sedanjih prehranjevalnih okoliščinah ni mogoče več živeti. Vemo, da je centralna vlada napravila v prehranjevalnem vprašanju težke pogrške. Dve kategoriji državljanov imamo danes v prvi kategoriji je delavsko in mestno prebivalstvo, ki ne ve, ali bodo samo ali njih otroci jutri dobili košček slabega koruznega kruha, kdaj bodo dobili tisto malo moke ali masti, dočim more druga kategorija samo prehranjevalcev kriti svoje potrebščine pravega žita za celo leto naprej. Najostreje moramo ugovarjati takemu postopanju in zahtevati od vlade, da napravi temu konec.

Nato se je podala deputacija pod vodstvom poslance Floriana Grögera, obstoječa iz dveh železničarjev, pet tobačnih delavk, zastopniki kovinskih delavcev, domačih žen in tiskarjev ter okrajne organizacije k deželnemu predsedniku grofu Lodronu, da mu obrazloži težnje delavstva. Sodrug Gröger je zlasti povdarjal deželnemu predsedniku tri dejstva: **Današnja demonstracija je izraz volje delavstva iz cele dežele. Mi zahtevamo več živil, skorajšnji sporazumen mir in protestiramo proti odgoditvi parlamenta.** Ako se hitro ne odpomore tem nedostatom, ne moremo za bodočnost več prevzeti nobene odgovornosti. Ob sklepu svojega govora je sodrug Gröger še protestiral v imenu koroškega delavstva proti vojaškemu zastraženju dne 1. majnika, češ, da delavci niso nobeni napanji in tatovi! — Deželni predsednik je pripoznal upravičenost delavskih zahtev po boljši prehrani. V šestih tednih utegne biti boljša. Poročal bo dunajski vladi glede pomankanje mesa; obljubil je, da cene mleku ne bodo zvišale in da se bo dobava mleka preuredila. Protest demonstrirajočega delavstva radi odgoditve parlamenta in željo po skorajšnjem sporazumnem miru hoče sporočiti na pristojno mesto. Med govorom deželnega predsednika so nekateri člani deputacije opozarjali na slabo prehrano vojakov na bojišču in v zaledju, na protežiranje častnikov in njih svojcev, na slabo hrano železničarjev, na mirovno voljo grofa Černina in na državnozborsko resolucijo v juliju 1917. v Berlinu itd. Deputacija se je vrnila in sodrug Gröger je čakajočim tisočim zbranega delavstva poročal o odgovoru. Prišlo je burnih klicev, ker mnogo ljudi je izgubilo zadnje upanje in polastil se jih je obup. Reditelji in zaupniki so imeli mnogo truda, da so vzdržali red in disciplino. Sodrug Gröger jih je miril, toda njegov govor je preslišal klic po kruhu in miru. Poslanec Gröger je končal svoj govor z besedami: **Dol z vojno! Živel ljudski mir!** Nato se je delavstvo mirno razšlo.

Dnevne beležke.

— **Važna odločitev glede preskrbninskega prispevka za ločene in ločeno živeče žene.** Upravno sodišče je v tem vprašanju odločilo, da se besedilo postave v preskrbninskem zakonu nedvomno tolmači tako, da zakon pripozna zakonski ženi preskrbninsko podporo tudi takrat v polnem obsegu, ako ni živela z vpoklicanim zakonskim možem v skupnem gospodinjstvu. Ker zakon ne vsebuje nobene posebne izrečne odredbe za sodnijsko ločene zakonske žene, so tedaj te, kakor sploh zakonske žene, upravičene, da se jim izplača preskrbninska podpora v polni meri.

— **Uradna tobačna izkaznica pride v promet dne 17. junija in bo veljavna več mesecev.** Opremljena bo s tekočimi tedenskimi datumi in vsak trafikant bo moral odrezovati svojim odjemalcem dotekle tedenske izrezke ter jih shraniti. Uradno izkaznico mora izpolniti dotična tobačna prodaja in lastnik izkaznice. Ta izkaznica je baje že izdelana. Imela bo — poleg državne orla — naslednji napis: „Tobačna karta 1918. Lastnik izkaznice je glasom razglašeni določil upravičen dobiti v določeni tobačni trafiki vsakokrat uradno določeno tedensko množino tobačnih izdelkov proti izkaznici, tedenskemu odrezku in plačilu tarifnih cen. C. kr. finančno ministrstvo.“

— **Občni zbor „Akademije“ v Ljubljani se je vršil v petek zvečer v Narodnem domu.** V novi odbor so bili izvoljeni gg.: Predsednik dr. Zalokar; podpredsednik: dr. Krivic; tajnica: gdč. Štebijeja; namestnik: dr. Berce; blagajnik: Medic; knjižničarka: gdč. Pleškova; gospodar: Jeran; odborniki: gg. Breznik, Ribnikar, Škulj in

Zorman; namestniki: gg. dr. Fornazarič, Jakopič in Vodeb; pregledniki računov: gg. Hrovatin, Rožman in Zalar.

— V Podgori pri Gorici je umrl sodr. V. Komavli, vratar tamošnje papirnice. Pokojnik je bil oče našega sodruga V. Komavlija. Bil je vzoren oče in priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Lahka mu zemlja! Rodbini naše iskreno sožalje!

— Tržaško oprovizacijsko vprašanje. Pod vodstvom člana gospodarske zbornice, vit. Alfreda Escherja, se je zglasilo v petek dopoldne pri ministrskem predsedniku dr. Seidlerju odposlanstvo obstoječe iz državnih poslancev Gasserja, Olive, Pittonija in dr. Rybača in iz zastopnikov vseh strank in narodnosti v Trstu, da mu razložijo naravnost obupne aprovizacijske razmere v Trstu. Odposlanstvo je naglašalo, da vsi dosedanja nujni koraki namestništva in aprovizacijske komisije nikakor ne morejo olajšati vedno težavnejšega položaja Trsta in da je zato potrebna nujna pomoč osrednje vlade. V nasprotnem slučaju odklanja odposlanstvo vsako odgovornost za slučajne posledice. Na željo ministrskega predsednika je naznanilo nato odposlanstvo stvarne predloge. Sledila je razprava, ki so se je udeležili: ministrski predsednik, predsednik prehranjevalnega urada Paul, ministerjalni svetnik baron Haertel in dr. Prügger za vlado in prehranjevalni urad, član gospodarske zbornice vitez Escher, poslanci Pittoni, Gasser, dr. Ribač in Oliva, člani odposlanstva dr. Puecher, baron Albori, Leop. Brunner dr. Rabl in ravnatelj aprovizacijske komisije in drugi. Tekom te razprave so bili stavljeni razni predlogi, kako naj se zadosti najnujnejšim potrebščinam tržaškega prebivalstva. Vrh tega so bili sklenjeni še nadaljni koraki. Konferenca je trajala tri ure in pol in so člani odposlanstva vzeli stvarne trenutne odr. na znanje. Potem ko se je še enkrat skrajno energično opozarjalo na obupne aprovizacijske razmere v Trstu, se je odposlanstvo poslovilo od ministrskega predsednika.

— Desetletnica obstoja konsumnega in hranilnega društva »Sloga« v Celovcu se je vršila dne 8. t. m. Iz skromnih početkov se je to društvo po jako trujevji poti in raznovrstnih šikanah prerilo do napredka, ki se zrcali v njegovem poročilu. Letni prihodek je narasel od 60.000 K na poldrug milijon kron. Stanje deležev je doseglo okroglo 95.000 K, hranilnih vlog pa je sedaj nad 200.000 K. Rezervni sklad šteje 26.000 K. Vsota dividend, ki so se članom izplačale ves čas obstoja društva znaša 112.000 K. K temu razveseljenemu napredku sta mnogo pripomogli obe osrednji organizaciji združnega gibanja. To sta osrednja zaveza in velenakupna družba za avstrijska konsumna društva. Ti dve centrali organiziranih avstrijskih konsumentov bi vsekakor mogli tekom vojne storiti še več koristnega za splošnost, ako bi bile ustanovljene že pred nekaj desetletji.

— Zveza društvenih bolniških in podpor-nih blagaj v Avstriji, h kateri so spadale večinoma društvene bolniške blagajne, katere so ustanovili organizirani delavci — njen statut je bil odobren dne 1. julija 1876 — je na 16. zvezinem zboru na Dunaju sklenila svoj razpust.

— V »Mestnem domu« ponesrečil. V petek zvečer okrog sedme ure je imel v Mestnem domu sokolski naraščaj svoje vaje. Pred vajo je na dvorišču plezal petnajstletni pleskarski vajenec Zgonc. Priplezal je do vrha lestve 24 metrov visoko, pogledal dol, pri tem omahnil ter padel na kame-nita tla. Došli zdravnik dr. Derč je konstatiral, da je bil ubogi fant takoj mrtev. Truplo so pre-peljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

— Svojo ženo vrgel skozi okno. Neki Anton Colautti v Trstu pri Mariji Magdaleni je v prepiru pograbil svojo ženo Evelino in jo vrgel skozi okno. Poškodovana je sicer precej, upajo pa, da jo rešijo. Colautti je prišel na vojaški dopust in izvedel o ženi menda reči, ki so ga razburile, da se je znesel nad njo.

— Nesreča na železnici. Črnovojniški infan-terist Petar Stefanović, rodом iz Slavonije, se je pretekli četrtek z vojaškim vlakom vozil na dopust. Na postaji Sava, kjer se je vlak nekoliko časa mudil, je Stefanović izstopil. V tem trenutku pripele na postajo brzovlak. Vojak, ki vlaka ni opazil, je prišel pod strojna kolesa ter je grozno razmesarjen na mestu mrtev obležal.

— Nesramno ravnanje z rudarji v pitschgauskem premogovniku. Premogar Rupert Poglenik, zaposlen v premogovniku v Pitschgaau je prišel 2. maja nekoliko nepozno na delo. Kakor že večkrat, tako prihajajo za-kasneli delavci tudi še sedaj na delo skozi zadnji uho-d premogovnika. Ta dan pa sta nadzorovalna uradnika bolj pazila kakor navadno na ta uho-d in na zakasnele delavce, brzkone zato, da ne pride kak delavec po za-sovraženem prvem maju prepozno na delo. In res, pre-mogar Poglenik je prišel prepozno ter je zarad itega prišlo med njim in nadzorovalnima organoma do prav-atega pretepa. Uradnika sta ga tako pretepla, da je bil ves krvav po obrazu, na hrbtu pa je dobil vsled udar-

cev veliko zateklin. Ubogi delavec se je mogel komaj gibati in moral se je javiti bolnega. Ob takih razmerah delavci pač ne morejo imeti veselja do dela in do svojih delodajalcev.

— Zalostna vrnitev v domovino. Posestnik Hadaček se je vrnil po triletnem bivanju v ruskem vojnem vjet-ništvu v svoj rojstni kraj Mokrovo na Češkem. Dne 1. maja so ga našli umorjenega na cesti v Jesenice. V času njegove večletne odsotnosti od doma je živela njegova žena v ljubavnem razmerju s hlapcem Jožefom Štibar-jem. Kakor so dognali sedaj, je bil Hadaček umorjen od svoje žene in njenega ljubimca.

— Zupanstvo Opatjeselo t. č. v Št. Viđu, prične s 15. t. m. uradovati v občini Opatjeseloj začasno v Dolu pri Devetakih. Vsi občinarji na, se obrnejo na naslov: Županstvo Opatjeselo po-šta Gorica.

— V Zagorju ob Savi je umrl gosp. Josip Zimerman. Pogreb je bil v petek.

— Seja prehranjevalnega sveta. Z Dunaja se nam poroča: Enajsta seja prehranjevalnega sveta se je vršila 7. t. m. pod predsedstvom grofa Lurrischa-Mönnicha. Prva točka dnevnega reda je bilo vprašanje javnega gospodarstva s pridelki sena in slame l. 1918. Nato je sledilo in bilo sprejeto poročilo člana Granitscha glede postopanja proti vojnemu oderuštvo. Koncem zborovanja je ministerjalni svetnik dr. Gstettener na neko vprašanje o pomožni akciji za srednji stan odgovoril, da se bo razdeljevanje v to svrhu določenega 70 milijonskega kredita pričelo pri-hodnje dni.

— Tihotapstvo v klasju. Brnska »Ravnost« piše: Žitni zavod je razpisal nagrado onemu, ki dokaže, da se moka izvaža čez mejo. Te dni so morali na postaji v Všetatih-Privorih odpeti od vlaka voz, ker so se mu vnele osi. Ko so delavci odmeljavali z vagona plast slame, so se prika-zale velike vreče, v katerih je bila — bela moka. Bilo je moka 60 meterskih stotov.

— Premeščenja na južni železnici. Postaje-načelnik Josip Stopar je premeščen iz Poljčan v Celje za postajenačelnika, Fran Kurnik v Atzvangju za postajenačelnika v Gossensass, Ivan Novak iz Kalsdorfa v Rimske toplice.

— Umrčenje uradnika pri rekviziciji. Iz Prage poročajo: V Cihlicu pri Kratovicah je bil dne 6. t. m. umorjen asistent Stanislav Hucl, ko je po kratkem prerekanju z nekim kmetom do il smrni sunek v spodnji del žrtvota. Spremljajoči orožnik je takoj rabil orožje in morilec je moral svoje dejanje ravnatoko plačati z življenjem.

— George Ohnet je umrl. Bil je slavni francoski romanopisec in dramatik, 70 let star Po poklicu je bil odvetnik.

— Koliko stanejo rekvizicije. »Streffleurs Militär-blatt« poroča, da dobe vojaške osebe za sodelovanje na rekvizicijah po Ogrskem poleg svojih rednih prejemkov še naslednje doklade: Častnik, ki je dodeljen vladnemu komisarju, po 300 K mesečno vnaprej; pisar po 60 K in ordonančni vojak po 40 K mesečno za nazaj. Ako so častniki na potovanju dobe dejanske stroške povrnjene, razen tega dobe za vsak dan odsotnosti izven bivališča: vodja oddelka po 50 K, drugi častnik po 30 K, šofer po 10 K doklade. Vojaštvo, ki sodeluje na rekvizicijah samo kot pomoč prvemu od slučaja do slučaja, dobi enake do-klade, t. j. častnik po 50 K na dan, navadni vojaki pa po 50 vinarjev. Podobno kakor na Ogrskem bodo troški za vojaštvo na rekvizicijah urejeni tudi v Avstriji.

— Naše časopisje. I. C. Vukić je priobčil v »Primorskih Novinah« pod tem naslovom čla-nek, ki prinaša nekaj misli, ki so morda vred-ne, da jih čita tudi naša slovenska javnost. De-metrović je te dni na zborovanju hrvatskih časnikarjev rekel, da je časopisje paladij dr-žavlanskih pravic, ali drugače in konkretnije rečeno: da je bojevno sredstvo, brez katerega narod absolutno ne more voditi borbe za svo-ja prava, za svojo veljavo in svobodo. Zaklju-šek jako enostaven, a ima granitno podlago: koristi naroda vsekakor zahtevajo, da je to orožje čim popolnejše, čim izdatnejše, čim ostre-jše. V malem narodu, v katerem je vse bolj malo, šibko, je dolžnost vsakega poedinca, da po-maga, da se doseže z združenjem sil, česar ne more doseči poedinčini činitelj sam. Zato sodi krivo, kdor meni, da s sodelovanjem pri listih ustreza le osebnim komoditeti urednikov! Ne: stvarni naroda koristi, ker mu pomaga izpopol-njevati prevažno bojevno sredstvo. Vukić pravi, da pozna muke urednika katerega našega dnevnika. Dnevno mora pregledovati gromade novin, da pozna delovanje vseh strank, vsega javnega življenja, da še danes leta z umom in ušesi po vsem ljubem svetu, da zasleduje vse publikacije v knjigi in časopisu, in da potem še — piše! Zato prihaja tu kot velik krivec vsak količkaj izobraženec, ki zna in more, a noče pomagati! Nekdaj je bilo v Banovini in v Dalmaciji mnogo boljše, v tem pogledu. Kakih

urednikov in sotrudnikov naši časopisi niso imeli pred tridesetimi ali štiridesetimi leti! Da-nes pa vsak le oporeka in kritizira! Kolikokrat človek čuje lepo misel in dober svet, ali tudi umestno grajo, kar bi se s koristjo priobčilo v kakem časopisu — ali, avtorji, četudi so spo-sobni, se nočejo žrtvovati malo časa, da bi svoje misli napisali in jih poslali kakemu časo-pisu. Tako ta ali oni pogreša marsikaj v listu, čemur bi vsakdo z majhnim trudom lahko od-pomogel, da bi bile vse rubrike polne, zanimi-ve in narodu koristne. Če ne drugega, bi mar-sikdo mogel zasledovati pisanje katerega časo-pisa in potem v dnevnih listih priobčevati nje-ga vsebino ter navajati občinstvo, da bi čitalo dela, ki so vredna, da jih človek čita. Marsikdo bi potem posezal po listu, ki ga sicer ne kupi. S tem bi listu koristil finančno in narodu moralno, ker bi ga s tem navajal h hrani, ki bi jo brez opozoritve ne okusil...! Sodrugi — razmišljajte!

— V smrt na vešala so graški porotniki obsodili dne 11. t. m. neko 24 let staro dekle iz Zgornje Štajerskega, krepko, dobro obranjeno postavo, ker je iz velikega pomanjkanja in brez moči, pa tudi na strašen način uničila svoje, štiri leta staro dete, katero je še živo zagrebla v zem-ljo in brez usmiljenja na ubogega otroka z no-gami pohodila zemljo.

Vojna.

Na Flanderskem je zgradba novih angleš-kih pozicij v ozadju skoraj dogotovljena. V no-ve pozicije se umaknejo Angleži v slučaju, če bi ne mogli več držati zelo ogroženih pozicij v Ypernu in njega okolici. V odseku Hazebrouck-Aire-Lille-Saint Pol se je z gradnjo novih po-zicij v ozadju pričelo. Tudi južno odtod preko Somme ter med Amiensom in Abbevilleom so na novo nastale pozicije za pozicijami. Odpor-na sila teh naprav pa se ne more primerjati z onimi pozicijami, katere so Nemci početkom letošnje svoje ofenzive osvojili.

Kedaj se prične nova nemška ofenziva, ka-teno je po soglasnih poročilih v kratkem priča-kovati, še ni gotovo. Prva ofenziva v glavni smeri na Amiens se pač zamore smatrati za končano. Nemške priprave za drugo ofenzivo so ba-je naravnost ogromne. Zato je verjetno, da je ni še pričakovati v bližnjih dneh, čeravno je mogoče, da se delna podjetja izvrše že pred glavno ofenzivo.

Došla so nam naslednja brzofajvna po-ročila:

Dunaj, 11. maja. Uradno se razglaš-a: Na italijanski fronti je bilo včeraj obojestransko izvidno in letlasko delovanje zopet prav živahno. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 11. maja. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Z a p a d n o b o j i š č e. V ozemlju Kemmela je bilo artiljerijsko delovanje od časa do časa živahno. Manjša podjetja smo uspešno izvršili. Francoski delni napadi sever-no Kemmela in pri Locreu so bili zavrnjeni. Na bojišču ob Sommi so se mestoma razvili infan-terijski boji. Angleški polki so po večurni arti-ljerijski pripravi napadli brez uspeha naše črte v gojzdu pri Avelny. Njihovi napadalni oddelki so imeli v našem ognju težke izgube. Ravno-tako so se izjalovili močni napadi sovražnika na Hangard. Na zapadnem bregu Avre so se usta-lili Francozi v parku pri Grivesnesu. Sicer se je sovražni napad tudi tukaj ponesrečil. Boji iz-vidnih oddelkov so se vršili ob kanalu Oise-Aisne, v Champagni in severovzhodno Ponta Moussona. V gojzdu Apremont smo zavrnili sunek s pionirji ojačenega francoskega bata-liona. Z minami smo ameriškim oddelkom pri Apremontu prizadejali velike izgube. M a c e-d o n s k a f r o n t a: Severozapadno Makova so vdrla nemške napadalne čete v francoske jarko ter dovedle znatno število ujetnikov. — Ludendorff.

Berlin, 11. maja zvečer. Krajevni infan-terijski boji na južnem bregu Lyse in na za-padnem bregu Avre. Sicer nič posebnega.

Dunaj, 12. maja. Uradno se razglaš-a: V ozemlju Pasubio je sovražnik včeraj napadel naše zavarovalne čete, pri čemer se mu je po-srečilo vidreti v naše pozicije na Monte Conno. Naš protinapad je vrgel Italijane zopet iz naših pozicij. V ostalih odsekih smo zavrnili sovraž-ne izvidne oddelke. Vojni pilot nadporočnik Linke-Crawford je 11. maja sestrelil dva an-gleška letala ter izvojeval svojo 22. in 23. zračno zmago. V Albaniji na nekaterih krajih živahno artiljerijsko delovanje. — Šef general-nega štaba.

Berlin, 12. maja. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Na bojnih frontah je bilo bojno delovanje omejeno na krajevna podjetja. Severno Kemmela in na južnem bregu Lyse je napadel sovražnik po liuti artiljerijski pripravi. Ob Kemmeli se je v bližinskem boju zlomil sovražni napad v naših črtah. Na zapadnem bregu Avre in južnozapadno Mailly so se vršili srčiti boji, v katerih smo vjeli znatno število sovražnikov. Na ostalih frontah nič posebnega. V zadnjih dveh dneh smo sestrelili 19 sovražnih letal. — Ludendorff.

Zadnje vesti.

Cesar Karel v nemškem glavnem stanu

Dunaj, 11. maja. Cesar Karel se je podal sinoči v nemški glavni stan. V cesarjevem spremstvu se nahajajo med drugimi prvi višji dvorni mojster grof Hunyady, minister vnanjih zadev grof Burian in šef generalnega štaba baron Arz.

Berlin, 12. maja. Avstro-ogrski poslanik princ Hohenlohe je odpotoval v nemški glavni stan, da bo navzoč pri razgovoru med cesarjem Karlom in cesarjem Viljemom. Sestanku bosta prisostvovala tudi državni kancler grof Hertling in državni tajnik dr. pl. Kühlmann, ki bodeta pri tej priložnosti konferirala z grofom Burianom.

Grof Burian

Dunaj, 11. maja. Cesar je ministru vnanjih zadev baronu Burianu povodoma sklepa miru z Romunijo izrekel svojo toplo zahvalo ter mu podelil grofovski stan.

Nemčija in Avstro-Ogrska.

Berlin, 12. maja. Tukajšnje časopisje razpravlja o sestanku cesarja Karla s cesarjem Viljemom v nemškem glavnem stanu ter pravi, da se razgovor ne bo dotikal samo dosedanjih mirovnih sklepov, marveč tudi bodočega miru. Razpravljalo se bo tudi o poljskem vprašanju ter o gospodarskih odnosih med obema državama. V Nemčiji se pričakuje, da bo sestanek še bolj utrdil zvezno razmerje med Avstro-Ogrsko in Nemčijo, kar da je v sedanjem trenutku, ko stoje centralne države pred velikimi odločilnimi dogodki, neobhodno potrebno.

Okrožna glavarstva na Češkem.

Dunaj, 12. maja. Nemško-nacionalno časopisje poroča, da bo ministrska naredba glede ustanovitve okrožnih glavarstev na Češkem objavljena še pred binkoštnimi prazniki.

Amnestija v Rusiji.

Moskva, 12. maja. Brzjavna agentura javlja: Na podlagi splošne amnestije je bilo oproščenih veliko število v zaporu se nahajajočih političnih in kriminalnih hudodelcev. V Petrogradu so izpuščeni na svobodo prejšnji ministri carske vlade in režima Kerjenskega, izvzemši one, ki so bili obsojeni zaradi veleizdaje in goljufije. Izpuščeni so med drugimi Suhomlinov in Puriškievič.

Aretacije v Rusiji.

Moskva, 11. maja. Velika kneginja Elizabeta Feodorovna, prednica nekoga moskovskega samostana in vdova umorjenega velikega kneza Sergeja Aleksandroviča, je bila po naročilu vlade aretovana.

Nove volitve na Portugalskem.

Madrid, 12. maja. Gilasom poročilo iz Lisabone je bila včeraj proglašena izvolitev Sidonija Paesa za predsednika portugalske republike. Tudi volitve za parlament so komičane. Izid pomeni zmago konservativnih elementov, zlasti monarhistov.

Usodna ura Anglije.

London, 12. maja. Lord Curzon je v nekem govoru v Londonu izjavil: Naša ura ni v preteklosti in ni v bodočnosti, marveč je v sedanjem trenutku. O položaju na zapadni fronti je izjavil: Angleži si skoraj gotovo niso v svesti, kako ogromno prednost je sovražnik zadobil s tem, da je Rusija postala nezmožna za boj. Narodi Nemčije in Avstro-Ogrske se udajajo nadi, da se bliža konec, kateremu sledi nemški mir. Za sovražnika je v marsikaterem oziru bistvene važnosti, da pade sedaj odločitev. Obnovitev napada je mogoča v bližnjih dnevih. Ni izključeno, da bodo naši hrabri vojaki prisiljeni, prepustiti sovražniku še več ozemlja.

Amerikanska armada.

Washington, 12. maja. Vojni tajnik Baker je pooblaščen izjaviti, da je njegova napoved v kongresu, glasom katere pošlje Amerika v prvi polovici letošnjega leta 500.000 mož na francosko bojno fronto že sedaj prekoračena.

Aprovizacija.

Idelke iz prekaševalnice kranjskega deželnega mesta za dobavo kaviarne živine, bo mestna aprovizacija razdeljevala v svoji prodajalni v Gosposki ulici na bele izkaznice za nakup mesa po sledečem redu: v torek, dne 14. maja: od 8. do 10. štev. 2001 do 2100, od 10. do 12. štev. 2100 do 2200, od 3. do pol 5. štev. 2200 do 2300, od pol 5. do 6. štev. 2300 do 2400. V sredo, dne 15. maja: od 8. do 10. štev. 2400 do 2500, od 10. do 12. štev. 2500 do 2600, od 3. do pol 5. štev. 2600 do 2700, od pol 5. do 6. štev. 2700 do 2800. V četrtek, dne 16. maja: od 8. do 10. štev. 2800 do 2900, od 10. do 12. štev. 2900 do 3000, od 3. do pol 5. štev. 3000 do 3100, od pol 5. do 6. štev. 3100 do 3200. Vsaka oseba dobi en četrt kg, cene se poizvedo v prodajalni.

Jajca za III. okraj. Stranke III. okraja dobe jajca v torek, dne 14. t. m. v c. rkvi sv. Jožefa (vhod skozi glavna vrata.) Jajca bodo prodajali po 70 vinarjev komad dopoldne od 8. do 11. in popoldne od 2. do 5. ure. Vsaka stranka mora prinesiti s seboj nakazilo za mast. Za vsako osebo se dobi največ 10 jajc.

Iz seje mestnega aprovizačnega odseka dne 10. maja 1918. Iz Ukrajine bi morala dobiti Avstrija do koncem aprila 6000 vagonov krušne moke. Dobavila jo je pa samo 500 vagonov in do koncem junija sploh ni pričakovati, da bi jo sploh še kaj dobili. Vsled tega nikakor ni pričakovati, da bi bila kalamiteta glede moke odstranjena, nasprotno položaj se z vsakim dnem slabša. Ukrajinske moke je nakazane mestni aprovizaciji vsega skupaj 3 vagone. Od teh treh vagonov je prišel do sedaj v Ljubljano 1 vagon, iz katerega je pa bilo med potjo pokradenega nič manj kot 29 vreč. Moka je srednje kakovosti. Kruh ne bi bil ravno slab, če bi se pekel samo iz ukrajinske moke. Kruh bo pa na vsak način zelo, slab ako bo sploh užiten, ker je določeno, da sme aprovizacija pri peki kruha porabiti le 10% ukrajinske moke, dočim naj bo ostalo koruzna moka. Že danes se občinstvo pritožuje, da ne more uživati kruha. Tudi peki se pritožujejo, da iz današnje mešanice krušne moke nikakor ne morejo peči užiten kruh. Sedaj je v kruhu navadno do 30% pšenične moke. Ker je po novih predpisih dovoljenih le 10% pšenične moke, bo skoraj gotovo popolnoma izključeno speči kruh, ki bi bil vsaj toliko užiten, kot je danes. Mestna aprovizacija bo zato takoj zaslila ljubljanske peke, ali morejo speči pod novimi pogoji kruh. Če bodo izjavili, da je to nemogoče, bo mestna aprovizacija prisiljena razdeljevati od srede prihodnjega tedna naprej prebivalstvu mesto kruha, moko. Aprovizačni odsek ima — da stori v najresnejšem položaju vse, kar more storiti, da odvrne nevarnost — svojo izredno sejo v ponedeljek, h kateri povabi tudi c. kr. deželno vlado, da reši katastrofalno vprašanje glede preskrbe kruha. — Pri vseh skupinah raznih ubožnih akcij je izvršila mestna aprovizacija revizijo, le pri uradniških skupinah ne. Ker se množe pritožbe, da so v uradniških skupinah tudi neupravičenci, sklene odsek, da izvrši revizijo.

Razno.

— Prusko - nemška hvaležnost!? V nemški armadi dobi vsak v vojski ranjeni vojak poseben odznak. Kdor je bil 1—2krat ranjen, dobi črn odznak, kdor 3—4krat dobi bel odznak, kdor pa je bil več kot petkrat ranjen, pa rmen odznak. Ampak enako volilno pravico na Pruskem pa ne dobi tudi desetkrat ranjeni! Pa še kaj drugega tudi ne!

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani

Dne 3. maja je nenadoma umrl v Podgori pri Gorici naš ljubljani oče

VALENTIN KOMAULI.

Tužnim srcem naznanja žalostno vest tudi v imenu bratov Josipa in Petra vsem prijateljem in sorodnikom.

Liebenau pri Gradcu, 10. maja 1918.

Žalujejočini:

Valentin.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana Frančiškanska ul. 6,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županištva in urade. Najmodernejšie plakate in vabila za .. shode in veselice. ..

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikaliij itd. ..

Stereotipija. — Litografija.

- GORICA - F. Batjel - LJUBLJANA - Stalna ulica 2-4 Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

še s staro prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrovani tednik so:

TEDENSKÉ SLIKE

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

„TEDENSKÉ SLIKE“ so nepolitičen in nestranski ilustrovani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

„TEDENSKÉ SLIKE“ bi naj imela naročene vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, vsako društvo itd. Zahtevajte „TEDENSKÉ SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov.

„TEDENSKÉ SLIKE“ stanejo četrt leta K 3'80 pol leta K 7'50 in celo leto 15.— K. Naročite si „TEDENSKÉ SLIKE“ takoj!

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo vam 1 številko „TEDENSKÉ SLIKE“ za stonj in poštne prosto na ogled.

Upravništvo lista „TEDENSKÉ SLIKE“

Ljubljana, Frančiškanska ulica 10/1.

Kavarna „UNIONE“

TRST

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in časnikov v vseh jezikih. Shajališče sodrugov vseh narodov.